

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 646
van **SUZY WOUTERS**
datum: 11 mei 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Siblinggeweld - Aanpak agressie tussen broers en zussen

Het is algemeen geweten dat huiselijk geweld enorm is toegenomen tijdens de coronacrisis als gevolg van de opgelegde maatregelen. Huiselijk geweld kan verschillende vormen aannemen. Het kan gaan om geweld tussen partners, geweld van ouders op kinderen (kindermishandeling), maar ook om geweld tussen de kinderen onderling. Die laatste vorm van huiselijk geweld wordt ook wel siblinggeweld genoemd. In De Morgen verscheen op 24 maart 2021 een artikel over de weinige aandacht die er voor deze vorm van huiselijk geweld is, terwijl ze nochtans waarschijnlijk het meeste voorkomt.

Huiselijk geweld tussen kinderen komt vooral voor in gezinnen waar veel 'ouderlijke stress' is. Dat zijn gezinnen waarin kinderen meer verantwoordelijkheden moeten opnemen en ook voor hun broer of zus moeten zorgen. Daarbij kan dan misbruik worden gemaakt van de macht die ze hebben over hun broer of zus.

Bij siblinggeweld moet er worden gekeken naar zowel de perceptie, intentie als ernst. Het gaat daarbij om een herhaald patroon van gewelddadige gedragingen dat enorme schade toebrengt aan het slachtoffer. Zoals bij alle andere vormen van geweld, kan ook siblinggeweld verscheidene vormen aannemen. Het kan gaan om fysiek, psychisch en seksueel geweld.

Over de prevalentie en omvang van siblinggeweld zijn weinig cijfers beschikbaar. Daar zijn een aantal oorzaken voor. Zo is er in België nog geen uitgebreid en recent onderzoek naar dit fenomeen gebeurd. Onderzoek uit het buitenland concludeert wel dat 40-50% van de kinderen minstens eenmaal per jaar geconfronteerd wordt met siblinggeweld. Daarnaast wordt geweld tussen broers en zussen vaak aanzien als iets wat 'normaal' is, waardoor het niet als geweldvorm erkend wordt. Het gebrek aan erkenning en aandacht zorgt ervoor dat siblinggeweld momenteel nog 'onzichtbaar' is in onze maatschappij.

Gezien de beperkte kennis van dit fenomeen is het zeer belangrijk dat er verder onderzoek naar gebeurt en dat initiatieven worden genomen om in een specifieke aanpak van deze problematiek te voorzien.

1. Heeft de minister vanuit de hulpverleningsinstanties zicht op de omvang van deze problematiek?
 - a) Kan de minister cijfers geven voor de afgelopen drie jaar? Graag een opsplitsing per jaar.
 - b) Indien deze cijfers niet verzameld worden, welke initiatieven neemt de minister om ervoor te zorgen dat deze cijfers in de toekomst wel verzameld zullen worden?

2. Erkent de minister dat dit een onderschat probleem is?
3. Zal de minister initiatieven nemen om een onderzoek te voeren naar dit fenomeen?
 - a) Zo ja, welke en binnen welke termijn?
 - b) Indien de minister geen initiatieven wenst te nemen, kan hij dit verder toelichten?
4. Zal er een slachtofferbevraging plaatsvinden om de noden van het slachtoffer in kaart te brengen? Indien niet, op welke andere manier zal de minister deze noden in kaart brengen?
5. Hoe zal de minister nog meer inzetten op preventie en sensibilisering?
6. Zal dit thema in campagnes rond huiselijk geweld, naast partnergeweld en kindermishandeling, ook effectief benoemd en aangepakt worden?
7. Hoe kan en zal dit taboe doorbroken worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 646 van 11 mei 2021

van **SUZY WOUTERS**

1. a) Er zijn 2 hulpverleningssectoren die jaarlijks rapporteren over "grensoverschrijdend gedrag tussen minderjarigen", ongeacht of dit in het gezin gebeurt of elders:
 - De vertrouwenscentra kindermishandeling registreren de belangrijkste gemelde problematiek, waaronder grensoverschrijdend gedrag door minderjarigen:
 - o 2018: 485 meldingen over grensoverschrijdend gedrag tussen minderjarigen (5,2% van het aantal meldingen bij een VK);
 - o 2019: 549 meldingen over grensoverschrijdend gedrag tussen minderjarigen (5,% van het aantal meldingen bij een VK);
 - o 2020: Nog geen cijfers beschikbaar.
 - De hulplijn 1712 registreert elke hulpvraag gesteld over geweld tussen minderjarigen:
 - o 2018: Bij 2% van 7.218 (mogelijke) slachtoffers gaat de contactname bij 1712 over geweld tussen minderjarigen.
 - o 2019: Bij 2% van 7.042 (mogelijke) slachtoffers gaat de contactname bij 1712 over geweld tussen minderjarigen.
 - o 2020: Bij 2% van 6.407 (mogelijke) slachtoffers gaat de contactname bij 1712 over geweld tussen minderjarigen.

b) /

Eventuele cijfers vanuit de hulpverlening zeggen weinig over de omvang van een problematiek, ze tonen enkel in welke mate ze aan bod komen bij de hulpverlenende organisaties.

2. Het lijkt er sterk op dat deze problematiek een onderschatte vorm van geweld is. Er is internationaal en in Vlaanderen enige wetenschappelijke evidentie aanwezig dat grensoverschrijdend gedrag tussen broers en zussen meer voorkomt dan men op het eerste zicht zou verwachten. Onderzoek toont tevens aan dat deze situaties een negatieve impact kunnen hebben op de kinderen en jongeren, dat er drempels zijn in het vinden van hulp en dat het voor hulpverlening vaak een uitdaging is om goed om te gaan met deze problemen.

Bij grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen spelen enkele aspecten waarmee extra rekening moet worden gehouden:

- Kinderen en jongeren zijn in ontwikkeling. Van baby tot jongvolwassene moet worden geleerd wat kan en niet, desgevallend ook op vlak van geweld. Zo is het bijvoorbeeld gekend dat heel wat peuters bijten, slaan en krabben maar dat ze dit na verloop van tijd ook achter zich laten. Het lijkt met name een probleem te worden vanaf de adolescentie.
 - Grensoverschrijdend gedrag tussen broers en zussen is grotendeels een wederkerig probleem tussen die broers en zussen (en hun omgeving) waarin termen als pleger en slachtoffer minder relevant zijn en waaruit vooral een hulpvraag schuil gaat.
 - Kinderen en jongeren zijn afhankelijk van hun opvoeders voor hun bescherming, ze staan in een zorgafhankelijke positie.
3. a) In 2018 publiceerde de UCLL het onderzoeksrapport 'Geweld, gemeten en geteld scholenonderzoek 2018'. In dat onderzoek werd in kaart gebracht hoe vaak

scholieren zelf aangeven geweld mee te maken. Daarbij werd ook gerapporteerd wie de pleger van het geweld is, waaronder broer, zus of andere kind/jongere in het gezin. Seksueel geweld is tevens als aparte categorie in kaart gebracht.

We maken momenteel werk om periodiek wetenschappelijk onderzoek op te zetten rond de prevalentie van kindermishandeling. We streven ernaar om geweld tussen minderjarigen en ook meer bepaald binnen het gezin tussen minderjarigen in dit onderzoek onder te brengen. Dit laat toe om de evoluties over de tijd heen te meten, en rond de maatschappelijke kost en impact van kindermishandeling.

b) /

4. In de opzet van het onderzoek waarvan sprake bij vraag 3.a. zal worden bekeken of dit kan aspect kan worden meegenomen.
5. Ik neem deze problematiek ernstig en bekijk momenteel hoe we deze verder onder de aandacht kunnen brengen. Zo wil ik evalueren of dit mogelijk binnen de Kindreflex verder ontwikkeld kan worden en wil ik nagaan of het op te richten Vlaams Platform Kindermishandeling hierin een rol kan spelen.
6. Elk jaar wordt in de campagnes een focus gelegd op bepaalde vormen van geweld. De thema's voor de volgende campagnes zijn nog niet vastgelegd.
7. Zie voorgaande vragen.